

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Centru)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.
Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40
www.instante.justice.md

Dosar nr. 3-3777/2023

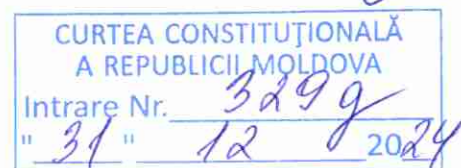
Destinatar: Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Vă expediază copia încheierii nr.3-3777/23 din 17 decembrie 2024 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către reprezentantul reclamantului Șargu Roman, avocat Jalba Marin, în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Șargu Roman către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative.

Anexe: copia încheierii nr. 3777/23 din 17 decembrie 2024 – 2 file.
cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 1 file.
sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (original) – 12 file.
copia cererii de chemare în judecată – 4 file.

Judecător

Guzun Corneliu

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică:

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cauza administrativă nr. i 2-23187542-12-3-28122023

2. Judecător/complet de judecată: Judecător Guzun Corneliu

4. Adresa instanței de judecată: or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 162

5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: jcc@justice.md, (022) 27-55-44; 27-52-54; 27-27-40; 27-72-71

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

La 22.05.2023 de către DGC a SFS a fost emisă Decizia privind inițierea controlului nr. DICF-146989/22 în privința subsemnatului Roman Șargu pentru perioada anului 2019.

La 11.08.2023 a fost emis actul nr. 3-622156 prin care inspectorii au „stabilit” eschivarea de la calculul și plata impozitului pentru perioada fiscală 2019 în sumă de 130 916,64 calculat din venitul estimat de 1.090.972,05 lei. Actul a fost recepționat de către mine la 15.08.2023.

La 28.08.2023 subsemnatul Roman Șargu am depus către DGC a SFS dezacordul cu constatările indicate în actul nr. 3-622156 din 11.08.2023.

La 14.09.2023 DGC a SFS a emis Decizia Nr. 771/2714 prin care sa menținut cele indicate în actul nr.3-622156 fiind obligat să achit un impozit de 130.916,64 lei ca fiind eschivare de la plata acestui impozit stabilit prin metode indirecte.

La 12.10.2023 am depus Constestație împotriva Deciziei nr. 771/2714 din 14.09.2023.

La 23.10.2023 de către directoarea adjunct a fost emisă Decizia nr. 754/306 de respingere a constatăii care am recepționat-o la data de 28.10.2023 (confirmat prin scrisoare de însoțire).

În fapt, la începutul anului 2019, la o intalnire cu niște prieteni, un agent imobiliar ne spunea ca este posibil de castigat bani investind în bunuri imobile.

Partea buna era ca nu era necesar de dedicat mult timp acestei activități, partea mai puțin buna era necesitatea de sume mari pentru a face acest tip de investiții. Totuși acel agent ne-a comunicat ca este posibil de a începe o astfel de activitate cu sume relativ mici în cazul în care se investește într-un bloc de apartamente care abia începe sa se construiască. Astfel în luna martie 2019 acel agent a comunicat ca în cateva saptamani urmeaza sa starteze construcția unui nou bloc locativ în sectorul Buiucani unde va fi posibil de investit în bunuri imobile (apartamente) chiar de la etapa de săpare a gropii de fundație. Blocul de apartamente urma sa fie construit de o companie relativ nouă pe piața imobiliară, care nu mai construisese blocuri locative mari (cu apartamente), dar care avea totuși o reputație bună pe piața imobiliară deoarece construiau un ansamblu de duplexuri și townhouse-uri (erau la etapa de aproape de finisare a acestora), despre această propunere i-am povestit și soție mele.

Astfel, la 16 aprilie 2019 petiționarul a semnat contractele de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile.

La 16.08.2019 de către Parlamentul RM a fost adoptată legea nr. 122 de modificarea a Codului fiscal care la art. VIII stabilește:

(1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020, cu excepția art. 1 pct. 15 și 16, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2022, și a art. VII, care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

(2) Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale inițiate începând cu 1 ianuarie 2022, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu suma declarată conform art. 226⁷ din Codul fiscal.

Atragem atenția Înalte Curții precum că procurarea bunurilor imobile a fost realizată înainte chiar de adoptarea legii de modificare a codului fiscal și anume 16 aprilie 2019 iar legea a cărei normei anularea o solicităm a fost adoptată după realizarea raportului juridic.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul sesizării în fața Înaltei Curți îl reprezintă ridicarea excepției de neconstituționalitate parțială a alin 2 a art. VIII a Legii nr. 122 din 16.08.2019 și anume: „indiferent căror perioade le este aferent”

La 16.08.2019 de către Parlamentul RM a fost adoptată legea nr. 122 de modificarea a Codului fiscal care la art. VIII stabilește:

(1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020, cu excepția art. I pct. 15 și 16, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2022, și a art. VII, care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale inițiate începând cu 1 ianuarie 2022, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu suma declarată conform art. 226⁷ din Codul fiscal.

Prevederea contestată face parte din legea Organică odată ce aceasta modifică codul Fiscal al RM.

La etapa respectivă art. 226⁷ Cod Fiscal conținea următoarea formulare:

(1) Persoana fizică cetățean al Republicii Moldova care, la situația de la 1 ianuarie 2012, deține mijloace bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat de la locul de domiciliu sau reședință ori la Serviciul Fiscal de Stat, pînă la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze la declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

(2) Formularul declarației și modul de declarare sînt aprobate de Ministerul Finanțelor.

(3) Sumele declarate conform alin.(1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat în urma controlului fiscal, obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Pentru persoanele fizice care nu au depus declarația în conformitate cu alin.(1), mijloacele bănești respective vor fi considerate ca fiind obținute după 1 ianuarie 2012.

Onoată Curte, prevederea respectivă este aplicabilă speței având în vedere că Serviciul Fiscal de Stat în actul de constatare dar și în Decizia sa nr. 771/2714 din 14.09.2023 indică la finalul părții explicative și anume la pct. 2) „Pentru subiecții estimării care au depus declarația persoanei fizice cu privire la disponibilul de mijloace bănești la situația din 01.01.2012, în temeiul prevederilor Legii RM nr. 122 din 16.08.2019 privind modificările operate la Codul Fiscal, Venitul impozabil estimat în cadrul controalelor fiscale efectuate începând cu 01.01.2022 nu va fi diminuat cu suma de mijloace bănești declarate”, acesta fiind motivul principal pentru care SFS a respins Dezacordul declarat de către clientul meu și a dispus încasarea la buget a impozitelor pe care ultimii le consideră că formate ca urmare a aplicării metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil.

Clientul meu a invocat în explicațiile sale faptul că deține suma de 600.000 lei conform Declarației fiscale pe care SFS nu lea luat în calcul invocând prevederile care fac obiectul prezentei sesizări.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Declarația fiscală privind dispunerea de sume bănești conform modelului aprobat de Ministerul Finanțelor a fost depusă de către clientul meu la 29.12.2012 și este anexată la dosarul administrativ or, aceasta a fost explicația clientului meu atunci când autoritățile fiscale prin metode indirecte au „constatat” un venit impozabil ceea ce nu corespunde realității or, petiționarul deținea aceste sume în mod legal fiind declarate cu mult timp înainte adică la 29.12.2012.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Onorată Curte, autorul sesizării consideră că prin menținerea normei juridice prevăzute de Legea nr. 122 de modificare a Codului Fiscal art. VIII alin.(2) în varianta actuală se încalcă dreptul un drept constituțional prevăzut în Legea Supremă și anume art. 23 – Dreptul fiecărui om de-ași cunoaște drepturile și îndatoriile. Or, fiecare persoană trebuie să-și cunoască drepturile și îndatoriile pentru a-și putea coordona acțiunile și comportamentul său și, doi a curma sau preveni abuzurile sau erorile statului în caz contrar prin menținerea ca valabilă și legală a mecanismului de aplicare retroactivă a incidenței unei norme se slăbește considerabil încrederea în acțiunea legii prezente și se încurajează nerespectarea întregului cadrul legal existent la moment deoarece acesta oricum nu „valorează nimic” așa cum peste o perioadă un alt parlament poate „spune că comportamentul fiecăruia dintre trecut este ilegal astăzi” chiar dacă anterior era legal.

În această ordine de idei Onorată Curte considerăm că apărarea regimului constituțional și garantarea normelor constituționale presupune o problemă importantă și foarte actuală și o condiție inalienabilă a dezvoltării constituționalismului în stat. Unul din instrumentele efective de realizare a acestui scop presupune răspunderea constituțională. Un stat modern în care domnește democrația și legalitatea este strâns legat de promovarea constituționalismului în activitățile organelor de stat de apărarea fermă a drepturilor și libertății cetățenilor, de rolul justiției în respectarea ordinii de drept. Statul democratic și de drept este o formă ideală de organizare a puterii în care este asigurată supremația legii chiar și asupra organelor legiuitoare și în care toate subiectele de drept se subordonează constituției.

În prezent, statul de drept este o formă de organizare statală întemeiată pe principiul supremației legii, al separației celor trei puteri (legislative, executive și judecătorești), **pe asumarea de către stat a responsabilităților față de drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor consfințite în Constituție.** Deci, mai întâi de toate, **statul de drept presupune respectarea legilor conform Constituției.** Iar condițiile în care Constituția este Legea Supremă a unui stat, având un rol esențial în determinarea întregii organizări politico-sociale și de drept a tuturor țărilor lumii, fundamentarea ideii supremației Constituției prezintă o mare însemnătate teoretică, dar și practică, unanim acceptată, care implică existența unor mecanisme de control și reprimare a delictelor constituționale, care în mare măsură sunt cele generate de controlul constituționalității legilor, Hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a Hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului,

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Constituția, prin art. 135 alin. (1) lit.b), atribuie Curții Constituționale dreptul de a interpreta Constituția și prin lit.a) de a exercita controlul legilor supuse Constituției.

Consfințirea în Constituție a acestei atribuții a Curții Constituționale are semnificația de a nu permite unui alt organ al puterii de stat din Republica Moldova de a da o interpretare oficială a Legii Supreme, obligatorie pentru organele puterii de stat, autoritățile locale, întreprinderi, instituții, organizații, persoane cu funcții de răspundere cetățeni și asociațiile acestora. Interpretarea oficială a Constituției este prerogativa exclusivă a Curții Constituționale

Obiectul de reglementare al precedentului de drept constituțional îl constituie, în primul rând, divergențele și relațiile dintre subiecții drepturilor și obligațiilor constituționale referitor la exercitarea lor, în baza Constituției.

În acest sens, hotărârile Curții constituționale sînt surse de drept și au putere de lege. Precedentele create de Curte, ca și actele de interpretare, au caracter reglementativ și din acest punct de vedere, după puterea lor juridică, ele sunt norme superioare de drept, se aplică pentru un cerc nelimitat de cazuri și subiecți al relațiilor constituționale de drept. Această concluzie rezultă și din art. 28 al legii cu privire la Curtea Constituțională, care stipulează că hotărârile Curții sînt obligatorii nu numai pentru participanții la litigiul constituțional, dar și pentru alți subiecți de drept.

Ca autoritate de jurisdicție constituțională prin interpretarea oficială dată normelor constituționale în cadrul cauzelor concrete Curtea influențează esențial asupra organelor activității publice.

Astfel, prin prezenta sesizare autorul urmărește declararea neconstituțională parțială a art. VIII alin(2) a Legi nr. 122 din 16.08.2019 sau interpretarea normei precitate „indiferenr căror perioade le este aferent” în vederea obținerii unei previziuni de către cetățenii RM

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic.

În jurisprudența sa Înalta Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. Curtea mai menționează că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Invocînd cele reținute de în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „*Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...].*” **În definiția „normei de drept” se include și partea componentă „sanctiunea” care trebuie să corespundă criteriilor de calitate.**

Înalta Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă **principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.**

Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că prin individualizarea legală legislatorul trebuie să ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, **instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune** (HCC nr. 10 din 10 mai 2016).

Astfel, după cum am reiterat *supra* individualizarea judiciară se poate realiza doar în baza unor mecanisme de apreciere reglementate de lege, fiind astfel o expresie a principiului legalității.

De asemenea, în Hotărârea nr. 10 din 10 mai 2016, Curtea a subliniat că în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă. Individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.

În acest sens, în jurisprudența sa Curtea a statuat că lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil.

În acest context, în jurisprudența sa anterioară, Curtea a subliniat că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

Prezenta Curte a mai reținut că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că: **dacă judecătorul este competent doar a stabili existența sau inexistența infracțiunii sau contravenției, dar nu este competent să stabilească asupra oportunității pedepsei, el nu exercită un control de plină jurisdicție. În acest sens, persoana interesată este lipsită de dreptul de acces liber la un tribunal de plină jurisdicție** (cauza Silvester's Horeca SRL vs. Belgia din 4 martie 2004).

De asemenea, în cauza Chevrol v. Franța, Curtea Europeană a reliefat că exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Aceasta trebuie să se bucure de plenitudine de jurisdicție, atât în ceea ce privește stabilirea faptelor, cât și aplicarea dreptului. Imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 §1 din Convenția Europeană.

Onorată Curte în speță, avem situația în care

- 1) Petiționarul în anul 2012 a avut un comportament de bună-credință respectând prevederile legale de la acea dată declarând suma de 600.000 lei așa cum stabilise legiuitorul.
- 2) În anul 2019 mai exact la data de 16 aprilie 2019 când a procurat bunurile imobile sau altfel spus când a semnat contractele de vânzare-cumpărare având disponibil suma de 600.000 lei și conducându-se de actele valabile adică declarația fiscală din 2012 a respectat legea în vigoare comportându-se exact în conformitate cu legea în vigoare la acea dată ca un cetățean de bună-credință.
- 3) În anul 2023 când se inițiază controlul asupra veniturilor din anul 2019 SFS invocă că începând cu anul 01.01.2022 declarația din anul 2012 nu mai produce efecte juridice pe când se omite faptul că SFS verifică anume perioada anului 2019 când declarația fiscală era perfect valabilă și nu anul 2022 !!

Cu deosebit respect față de Înalta Curte dar este ceva inexplicabil ceea ce a făcut legiuitorul prin legea nr. 122 din 16.08.2019 stabilind că începând cu anul 2022 stabilește că Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale inițiate începând cu 1 ianuarie 2022, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu suma declarată conform art. 2267 din Codul fiscal creând astfel un precedent periculos de a produce Neîncredere și haos în raporturile juridice dintre părți or, dacă ipotetic Înalta Curte nu va declara neconstituțional fraza: „indiferent căror perioade le este aferent” ce permite ca SFS să anuleze toate acțiunile legale CONSUMATE deja ale persoanelor fizice atunci care este Garanția că Acțiunile mele sau ale fiecărui cetățean al RM sau ale aceleiași instanței de judecată sunt legale AZI având în vedere că peste 5-10 ani legiuitorul printr-o lege va indica că toate raporturile juridice anterioare consumate/realizate Nu mai sunt valabile și acestora se aplică altă normă Retroactivă votată azi..?!

În concluzie prin prezenta sesizare se urmărește emiterea unei Hotărâri de declarare a neconstituționalității prevederilor a frazei: „indiferent căror perioade le este aferent” din Legea nr. 122 art. VIII alin.(2) astfel să permită SFS să aplice prevederea articolului menționat

doar pe viitor adică începând cu anul 2022 ceea ce permite cetățenilor RM să-și aranjeze comportamentul reeșind din conținutul normei legale existente la momentul realizării raportului juridic și încheierii actului juridic.

Or, principiul securității raportului juridic care include în sine elementul: „previzibilitatea” se înțelege că legea trebuie să fie clară și previzibilă ca fiecare persoană să acționeze reeșind din principiul legalității adică a legii în vigoare la data executării unei acțiuni cu efect juridic cuprinsă de cadrul legal al RM.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Constituția:

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
 (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
 (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Cod Fiscal:

Articolul 2267. Declararea disponibilului de mijloace bănești (redacția anului 2019)

(1) Persoana fizică cetățean al Republicii Moldova care, la situația de la 1 ianuarie 2012, deține mijloace bănești în sumă mai mare de 500 mii lei sau echivalentul acesteia în valută străină are obligația să depună la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat de la locul de domiciliu sau reședință ori la Serviciul Fiscal de Stat, pînă la 31 decembrie 2012, declarația cu privire la disponibilul de mijloace bănești. În cazul în care suma declarată va fi mai mare de un milion de lei, persoana fizică este obligată să anexeze la declarație documentele care confirmă disponibilul sumei declarate.

(2) Formularul declarației și modul de declarare sînt aprobate de Ministerul Finanțelor.

(3) Sumele declarate conform alin. (1) se consideră neimpozabile și se vor lua în considerare la determinarea venitului impozabil estimat în urma controlului fiscal, obținut în perioada de după 1 ianuarie 2012. Pentru persoanele fizice care nu au depus declarația în conformitate cu alin. (1), mijloacele bănești respective vor fi considerate ca fiind obținute după 1 ianuarie 2012.

(31) La declararea disponibilului de mijloace bănești la situația din 1 ianuarie 2012 prin intermediul reprezentantului persoanei fizice cetățean al Republicii Moldova, la declarație va fi anexat originalul documentului ce confirmă acest drept, autentificat în modul stabilit de legislația în vigoare.

(4) Drept documente care confirmă disponibilul sumei declarate, prevăzute la alin. (1), servesc:

a) extrasul din cont eliberat de instituția financiară pe numele deținătorului de mijloace bănești;

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

b) copia contractului de împrumut și/sau certificatul eliberat de persoana care a primit împrumutul.

(5) Documentele enumerate la alin. (4) vor conține, în mod obligatoriu, date despre:

a) emitentul documentului (numele, prenumele, denumirea, codul fiscal, adresa juridică);
 b) persoana fizică (numele, prenumele, codul fiscal);
 c) suma de mijloace bănești aflate în cont la situația de la 1 ianuarie 2012 sau la altă dată stabilită de lege, cu indicarea numărului contului – în cazul emiterii documentului de către instituția financiară;

d) soldul de mijloace bănești împrumutate la situația de la 1 ianuarie 2012 cu referire la documentul de primire a mijloacelor în casă sau la contul bancar și la contractul de împrumut, dacă persoana care a primit împrumutul are obligația de a ține contabilitatea – în cazul emiterii documentului de către împrumutător;

e) înregistrarea și data emiterii documentului.

(6) Documentele eliberate de persoanele nerezidente sau de persoanele care nu dețin cetățenia Republicii Moldova urmează a fi prezentate în original. La declarația privind disponibilul de mijloace bănești va fi anexată copia originalului prezentat, cu traducere în limba de stat, autentificată notarial, cu excepția documentelor întocmite în limba rusă sau în limba engleză.

(7) Persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova care, la data de 1 ianuarie 2012, dispuneau de mijloace bănești în sumă mai mare de un milion de lei, total sau parțial în numerar, pot confirma disponibilul de numerar prin depunerea acestora în conturile bancare deschise în instituțiile financiare din țară și obținerea extrasului din cont care confirmă suma existentă în cont la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau de 28 decembrie 2012. Diferența dintre disponibilul în numerar la sfârșitul zilei de 1 ianuarie 2012 și soldul mijloacelor bănești la sfârșitul zilei de 1 noiembrie 2012 sau, după caz, de 28 decembrie 2012 va fi luată în considerare în cazul confirmării documentare a sumei cheltuite.

LEGE Nr. 122 din 16-08-2019 pentru modificarea unor acte legislative

Art. VIII. – (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020, cu excepția art. I pct. 15 și 16, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2022, și a art. VII, care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale inițiate începând cu 1 ianuarie 2022, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu suma declarată conform art. 2267 din Codul fiscal.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Autorul excepției de neconstituționalitate este avocatul Marin Jalbă în interesele învinuitul.

Declar pe propria onoare că cele indicate în Sesizare sunt veridice și prezintă atât situația de fapt cât și de drept descrisă

Primiți Onorată Curte distinsele noastre Considerațiuni !

Marin Jalbă, magistru în drept, avocat

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

17 decembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier

Guzun Corneliu

Fedișin Adelina

examinând în ședință publică cererea reprezentantului reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Șargu Roman către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative,

constată:

La data de 28.12.2023, reclamantul Șargu Roman a depus cerere de chemare în judecată către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative.

Solicită reclamantul, în cererea de chemare în judecată: Anularea actului nr. 3-622156 din 11.08.2023;

Anularea Deciziei nr. 771/2714 din 14.09.2023 emisă de către Direcția Generală Control a Serviciului Fiscal de Stat;

Anularea Deciziei nr. 754/306 din 23.11.2023 emisă de către Serviciul Fiscal de Stat;

Obligarea autorității publice Serviciul Fiscal de Stat să efectueze controlul repetat a veniturilor reclamantului pentru perioada fiscală A/2019 luând în considerație și următoarele: declarația persoanei fizice cu privire la disponibilul de mijloace bănești; nr 1490 din 29.12.2012; contract de împrumut din data 14.04.2019; contract de împrumut din data 06.10.2019; contract de împrumut din data 20.10.2019; contract de împrumut din data 10.11.2019; contract de împrumut din data 24.11.2019; contract de donație din data 06.10.2019; a veniturilor din 2015-2018.

În cadrul examinării prezentei acțiuni, reprezentantul reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin a înaintat o cerere de sesizare a Curții Constituționale, în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor art. VIII alin. (2) din Legea nr.122 din 16.08.2019 pentru modificarea unor acte legislative, care are următorul cuprins, „*Venitul impozabil estimat de către Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controalelor fiscale inițiate începând cu 1 ianuarie 2022, indiferent căror perioade le este aferent, nu se va diminua cu suma declarată conform art.226⁷ din Codul fiscal*”

Verificând sesizarea înaintată de reprezentantul reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin prin prisma art.12¹ Cod de procedură civilă, instanța de judecată o va admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În speță s-a stabilit că, 28.12.2023 reclamantul Șargu Roman a depus cerere de chemare în judecată către Serviciul Fiscal de Stat privind Anularea actului nr. 3-622156 din 11.08.2023; Anularea Deciziei nr. 771/2714 din 14.09.2023 emisă de către Direcția Generală Control a Serviciului Fiscal de Stat; Anularea Deciziei nr. 754/306 din 23.11.2023 emisă de către Serviciul Fiscal de Stat; Obligarea autorității publice Serviciul Fiscal de Stat sa efectueze controlul repetat a veniturilor reclamantului pentru perioada fiscala A/2019 luând in considerație si următoarele: declarația persoanei fizice cu privire la disponibilul de mijloace bănești; nr 1490 din 29.12.2012; contract de împrumut din data 14.04.2019; contract de împrumut din data 06.10.2019; contract de împrumut din data 20.10.2019; contract de împrumut din data 10.11.2019; contract de împrumut din data 24.11.2019; contract de donație din data 06.10.2019; a veniturilor din 2015-2018.

Conform art. 135 alin.1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a

decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, se constată că, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. 1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de către partea în proces, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, reieșind din obiectul și temeiurile de fapt și de drept ale prezentei acțiuni.

La fel, se va reține că, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Întrunindu-se cumulativ condițiile date, instanța va sesiza Curtea Constituțională pentru a se expune, conform sesizării reprezentantul reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin, asupra constituționalității dispozițiilor art. VIII alin. (2) din Legea nr.122 din 16.08.2019 pentru modificarea unor acte legislative.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, art. 195, 230 Cod administrativ instanța de judecată,

dispune:

Cererea reprezentantului reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Șargu Roman către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea actelor administrative, se admite.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității dispozițiilor art. VIII alin. (2) din Legea nr.122 din 16.08.2019 pentru modificarea unor acte legislative (și anume sintagmele „*indiferent căror perioade le este aferent.*”).

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea reprezentantului reclamantului Șargu Roman-avocatul Jalbă Marin și copia cererii de chemare în judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Judecător

Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului

